

Reuzenhoornaar

Vespa mandarinia

Laatste update: 21-05-2025

De reuzenhoornaar is de grootste hoornaarssoort ter wereld. Volwassen werksters hebben een lichaamslengte van 25-40 mm, terwijl de koningin een lengte van bijna 50 mm kan bereiken. Deze hoornaarssoort heeft een oranje-gele kop met zwarte ogen en een achterlijf met banden die geel en bruin zijn, waarbij het laatste segment uniform geel is.

De reuzenhoornaar is vrijwel niet te verwarren met andere wespesoorten. Het belangrijkste kenmerk is de aanzienlijke grootte. Ter illustratie: werksters van de reuzenhoornaar zijn even groot als de grootste koninginnen van de Europese hoornaar (*Vespa crabro*). Verder zijn de laatste vier segmenten geel bij de Europese hoornaar. De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is kleiner dan beide voorgenoemde hoornaarssoorten. Het laatste segment van deze soort is zwart.

Mannelijke reuzenhoornaar. Foto: Yasunori Koide
Bron: [Wikimedia Commons](#), [CC BY-SA 4.0](#)

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2023

De reuzenhoornaar is nog niet waargenomen in de EU. Bij het huidige klimaat kan de soort zich in heel de EU vestigen, behalve in koude regio's van Finland en Zweden en in droge gebieden op Cyprus. Bij de verwachte klimaatverandering worden Finland en Zweden geschikter voor vestiging door temperatuurstijging en de mediterrane landen minder geschikt voor vestiging door droogte in de zomer.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

De reuzenhoornaar is een generalistische predator van allerlei insecten, zoals bijen, wespen, kevers en rupsen. In het oorspronkelijke verspreidingsgebied in Oost- en Zuidoost-Azië valt de reuzenhoornaar bijen- en wespennesten aan voor voedsel. De soort staat bekend om zijn aanvallen in groepsverband op nesten van andere sociale vliesvleugeligen, met als resultaat dat een heel nest binnen enkele uren kan worden gedood.

Daarnaast concurreert deze hoornaar met andere hoornaars om voedsel. Als de reuzenhoornaar zich vestigt in de EU, zou deze soort kunnen concurreren met de Europese hoornaar (*Vespa crabro*).

Effect op ecosystemendiensten

In Azië wordt de reuzenhoornaar gezien als een belangrijke predator van honingbijen. Verwacht wordt dat de soort in de EU een negatief effect kan hebben op honingbijen en andere bestuivers, zoals wilde bijen.

Overige effecten

De steek van de reuzenhoornaar is pijnlijker dan de steek van andere in Europa voorkomende hoornaarssoorten. In ernstige gevallen kan de steek leiden tot anafylaxie, hartstilstand of uitval van meerdere organen.

Economische schade kan ontstaan door predatie op de bijenvolken en daaropvolgende bijensterfte en door afnemende honingproductie.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van de reuzenhoornaar op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2025

De reuzenhoornaar is in Nederland nog niet waargenomen.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

3. Wet- en regelgeving

De reuzenhoornaar staat sinds augustus 2025 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de Unielijst staat mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het houden van deze soort is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring (het bewaren van soorten buiten hun natuurlijke leefomgeving). Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#). Voorwaarden zijn wel dat de dieren niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

4. Wat te doen?

Zodra de reuzenhoornaar zich vestigt in Nederland is eliminatie alleen mogelijk als aan alle randvoorwaarden wordt voldaan, zoals snelle signalering en actie. Beheer is gedeeltelijk mogelijk door nesten van deze hoornaar te verwijderen, maar dit wordt bemoeilijkt doordat ondergrondse nesten en al uitgevlogen koninginnen lastig te vinden zijn. Meer informatie over de mogelijke managementmaatregelen staat in [dit rapport voor de Europese Commissie](#).

Meldingen van de reuzenhoornaar in de natuur kunnen worden doorgegeven via onder andere [waarneming.nl](#).

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

De reuzenhoornaar komt oorspronkelijk uit Oost- en Zuidoost-Azië: Japan, Zuid-Korea, China, Noord-India en Russische Verre Oosten.

Habitat

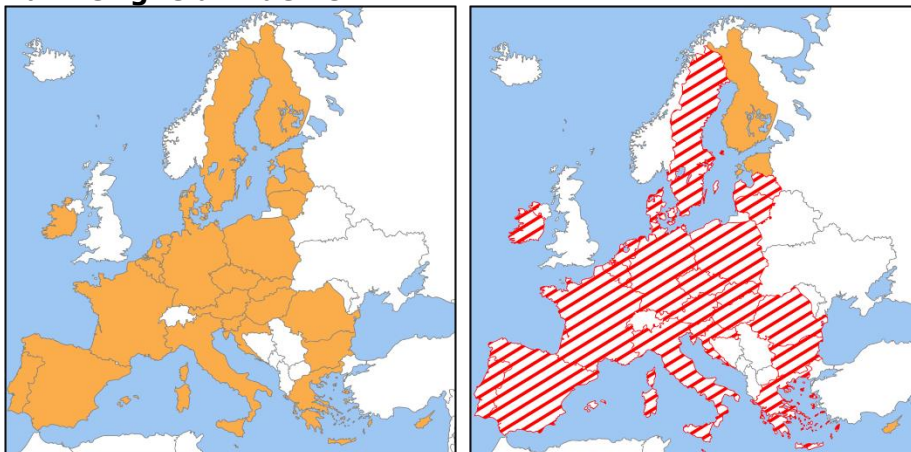
In zijn oorsprongsgebied komt de reuzenhoornaar in verschillende habitats voor, vooral in bossen en stedelijke groengebieden. De soort stelt geen bijzondere eisen aan hun habitat, behalve voldoende vochtigheid voor het bouwen en onderhouden van nesten. De hoornaar bouwt ondergrondse nesten in holtes in de bodem, zoals de hollen van knaagdieren en reptielen of rotte boomwortelstystemen.

Introductieroute Europa

De reuzenhoornaar kan de EU binnenkomen als bevruchte koninginnen van de soort meeliften in geïmporteerde goederen zoals de bodem van potplanten of in materiaal als grond, rot hout en stro.

Een andere mogelijke route is import van levende reuzenhoornaars, bijvoorbeeld voor menselijke consumptie. In de Verenigde Staten is een nest met levende larven en poppen onderschept door de douane.

Aanwezigheid in de EU

Links: Gevestigd in de EU in 2023 (rood gearceerde landen). Bron: [CABI, 2023](#). Rechts: mogelijke vestiging in de EU bij het huidige klimaat (rood gearceerde landen). Bron: [Europese risicobeoordeling](#). In oranje zijn de overige EU-lidstaten aangegeven.

Introductieroute Nederland

De potentiële introductieroutes zijn gelijk aan die voor Europa. De soort kan in Nederland terecht komen als meelifter in geïmporteerde goederen en zich vervolgens vestigen en verder verspreiden bij het huidige klimaat.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Eenmaal geïntroduceerd kan een koningin zich op natuurlijke wijze verder verspreiden en een kolonie stichten in een nieuw gebied. Naar verwachting zal de reuzenhoornaar zich snel verspreiden na vestiging in de EU. Dit is gebaseerd op de verspreidingsnelheid van de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) die zich in tien EU-landen heeft gevestigd over een periode van 16 jaar.

6. Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

7. Bronnen

- CABI, 2023. [Vespa mandarinia](#). In: Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. Bezocht op 21-1-2025.
- Kenis M & Seehausen L, 2020. [Annex with evidence on measures and their implementation cost and cost-effectiveness. Species: Vespa mandarinia Smith, 1852.](#)
- Kenis M & Seehausen L, 2022. [Risk assessment template developed under the "Study on Invasive Alien Species – Development of risk assessments to tackle priority species and enhance prevention". Contract No 07.0202/2019/812602/ETU/ENV.D.2. Name of organism: Vespa mandarinia Smith, 1852.](#)